

РЕШЕНИЕ

№ 107

гр. София, 21.02.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 11-ТИ ТЪРГОВСКИ, в закрито заседание на двадесет и първи февруари през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Бистра Николова

Членове: Тодор Тодоров
Милен Василев

като разгледа докладваното от Милен Василев Въззивно търговско дело № 20221001000135 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 25, ал. 4 ЗТРРЮЛНЦ във вр. с чл. 274 – 279 от ГПК.

Образувано е по жалба от 9.02.2022 г. на заявителя „Бензин Финанс“ ЕАД срещу решението от 26.01.2022 г. по т.д. № 2852/2021 г. на Софийския градски съд, VI-21 състав, с което е потвърден отказ № 20211217112633/20.12.2021 г. на длъжностно лице по регистрацията при Агенцията по вписванията, постановен по заявление с вх. № 20211217112633.

В жалбата се твърди, че неправилно СГС е приел за законосъобразен обжалвания отказ. Твърди се, че съдът неправилно е възприел исканата с процесното заявление промяна, която не била за вписване на лицата А. Х. и К. Б. за действителни собственици на дружеството, доколкото те вече били вписани за такива, а за тяхното заличаване и за вписване за действителен собственик на „Еврохолд България“ АД. Сочи се, че вътрешнопротиворечиво съдът е приел, че разпоредбата на § 2, ал. 1, т. 1 от ДР на ЗМИП предвижда изключение за публичните дружества от задължението да обявяват действителни собственици – физически лица, а същевременно – че това не важи за техните дъщерни дружества, което не било целта на закона. Твърди се, че това логическо противоречие можело да се отстрани по един единствен начин – като се приеме, че в поле 550 следва да се посочи не действителния собственик, а публичното дружество, за което важи изключението по § 2, ал. 1, т. 1 ЗМИП. Това било така, защото в информационната система на ТРРЮЛНЦ не била предвидена възможност и ред, по който да се обяви, че дъщерните дружества на публичното дружество се ползват от изключението по § 2, ал. 1, т. 1 ЗМИП. Неприложимо било правилото на § 2, ал. 5 ЗМИП, тъй като липсвала основна предпоставка – действителните собственици на публичното дружество „Еврохолд България“ АД са известни и не подлежат на съмнение.

Предвид изложеното жалбоподателят моли въззивния съд да отмени обжалвания съдебен акт и

отказа на длъжностното лице по регистрацията.

Софийският апелативен съд, след като прецени събраните доказателства и обсъди доводите по жалбата намира за установено следното:

Жалбата е подадена срока по чл. 25, ал. 4, изр. 2 от ЗТРРЮЛНЦ и е допустима. Разгледана по същество тя е **частично основателна**.

Първоинстанционният съд е бил сезиран от „Бензин Финанс“ ЕАД с жалба от 20.12.2020 г. срещу отказ № 20211217112633/20.12.2021 г. на длъжностно лице по регистрацията при Агенцията по вписванията, постановен по заявление с вх. № 20211217112633, с което е поискано: 1) заличаване на лицата А. М. Х. и К. И. Б. в поле 550 „Действителни собственици – физически лица, участващи пряко или косвено в дружеството“; и 2) вписване в същото поле на „Еврохолд България“ АД, с посочване, че то е публично дружество, чиито акции се търгуват на регулиран пазар, поради което за същото е налице изключението по § 2, ал. 1, т. 1 от ДР на ЗМИП.

От служебно извършената от въззивния съд справка в електронния Търговски регистър се установи, че дружеството е регистрирано на 1.11.2018 г. като ЕАД с капитал 50 000 лв. и едноличен собственик на капитала „Мотобул“ ЕАД. На 17.01.2019 г. е вписано увеличение на капитала на 1 050 000 лв., а на 15.07.2019 г. е вписана промяна на едноличния собственик на капитала – такъв вече е „Авто Юнион“ АД.

На 27.06.2019 г. на осн. чл. 63, ал. 1 и 4 ЗМИП са вписани в раздел „Действителни собственици“ на партидата: **1)** в поле 537 „Юридическо лице или друго правно образувание, чрез което пряко се упражнява контрол“ – „Мотобул“ ЕАД, **2)** в поле 5371 „Представители на юридическо лице или друго правно образувание, чрез което пряко се упражнява контрол“ – М. А. Х. и Г. Н. Д., **3)** в поле 538 „Юридическо лице или друго правно образувание, чрез което непряко се упражнява контрол“ – „Авто Юнион“ АД с представител А. Е. А., „Еврохолд България“ АД с представители – А. М. М. и К. И. Б., както и „Старком Холдинг“ АД с представител А. М. Х.; **4)** в поле 5381 „Представители на юридическо лице или друго правно образувание, чрез което непряко се упражнява контрол“ – А. М. Х., и **5)** в поле 550 „Действителни собственици – физически лица, участващи пряко или косвено в дружеството“ – А. М. Х. и К. И. Б..

На 11.10.2019 г. са вписани следните промени в същия раздел на партидата: **1)** в поле 537 е заличено „Мотобул“ ЕАД и е вписано „Авто Юнион“ АД; **2)** в поле 5371 са заличени М. А. Х. и Г. Н. Д. и е вписан А. Е. А., и **3)** в поле 538 е заличен „Авто Юнион“ АД с представител А. Е. А..

На 16.12.2021 г. са вписани следните промени в същия раздел на партидата: **1)** в поле 538 е заличен „Старком Холдинг“ АД с представител А. М. Х., както и представителите на „Еврохолд България“ АД – А. М. М. и К. И. Б., а е вписан начин на представителство на същото дружество – дружеството се представлява съвместно от двамата изпълнителни директори или от един изпълнителен директор и прокурист; и **2)** в поле 5381 е заличен А. М. Х., а са вписани М. М. Г., К. И. Б. и А. М. М..

Към процесното заявлението с вх. № 20211217112633, подадено от адвокат, упълномощен от представляващата дружеството И. П. Т., са приложени: 1) декларация от 9.12.2021 г. по чл. 63, ал. 1 ЗМИП и чл. 38 ППЗМИП с нотариална заверка на подписа на представляващата И. Т., в която за действителен собственик е посочен „Еврохолд България“ АД – като лице, което пряко или косвено притежава достатъчен процент от акциите, дяловете или правата на глас, включително посредством държане на акции на приносител, съгласно § 2, ал. 1, т. 1 от ДР на ЗМИП, 2)

декларация по чл. 13, ал. 4 ЗТРРЮЛНЦ, с която представляващата И. Т. е декларирала истинността на заявените обстоятелства, и 3) обяснителна записка.

За да постанови атакувания отказ длъжностното лице по регистрацията е приело, че не е възможно да се впише за действителен собственик „Еврохолд България“ АД, тъй като такъв може да бъде само физическо лице, вкл. и в хипотезата на § 2, ал. 5 от ДР на ЗМИП.

В обжалваното решение от 26.01.2022 г. СГС е приел, че е поискано вписване като действителни собственици на три лица – „Еврохолд България“ АД, К. Б. и А. Х., но в подадената декларация за такъв е посочено само дружеството, а не и физическите лица, което за последните обосновава законността на отказа за вписване. Спрямо „Еврохолд България“ АД са споделени доводите на ДЛР, като е прието, че за действителен собственик може да се впише само физическо лице, а не подлежи на вписване обстоятелството, че дружеството се контролира от публично дружество. Прието е, че изключението по § 2, ал. 1, т. 1 от ДР на ЗМИП не е от правилото, че само физически лица могат да бъдат действителни собственици, а е изключение от това, че за публичните дружества не се прилагат посочените условия за установяване на действителните собственици – физически лица, поради което те не подлежат на обявяване по реда на ЗМИП. Посочено е и, че е налице разминаване и противоречие между заявените данни относно действителния собственик и вписаните данни за такива по партидата на едноличния собственик на капитала „Авто Юнион“ АД.

Въззивният съд намира, че решението е **частично неправилно**.

За да бъдат вписани или обявени в търговския регистър съответните обстоятелства или актове, длъжностното лице по регистрацията следва да провери налице ли са изискванията на чл. 21 ЗТРРЮЛНЦ, част от които са дали е подадено заявление за исканото вписване, заличаване или обявяване при спазване на предвидените за това форма и ред /т. 1/; дали заявлението изхожда от правоимащо лице /т. 3/, дали към заявлението са приложени всички документи съгласно изискванията на закона /т. 4/, както и дали съществуването на заявеното за вписване обстоятелство и съответствието му със закона се установяват от представените документи съответно дали подлежащият на обявяване акт отговаря по външните си белези на изискванията на закона /т. 5/. Проверката на условията по чл. 21 ЗТРРЮЛНЦ се извършва на база представените документи, **без да е нужно изследване в регистърното производство на тяхната истинност** – тя подлежи на проверка единствено в спорно исково производство по чл. 29 ЗТРРЮЛНЦ.

В конкретния случай е поискано вписване на промени в предходно вписани обстоятелства относно действителните собственици на дружеството – заявител, а именно: 1) заличаване на лицата А. М. Х. и К. И. Б. в поле 550 „Действителни собственици – физически лица, участващи пряко или косвено в дружеството“; и 2) вписване в същото поле на „Еврохолд България“ АД. В тази връзка – неправилно СГС е възприел, че се иска вписване, а не заличаване на посочените физически лица /още повече, че последното би било безпредметно, тъй като същите лица вече са били предходно вписани на 27.06.2019 г./. Това е видно от електронния вариант на заявлението, който е оригинално подаденият и в който посочените лица са задраскани.

Предварително следва да се отбележи, че задължението за разкриване и обявяване на действителните собственици на юридическите лица е административно и е въведено през 2018 г. с приетия Закон за мерките срещу изпирането на пари (ДВ, бр. 27/27.03.2018 г., изм. и доп.), с който е транспонирана Директива (ЕС) 2015/849. Въведената в чл. 3, т. 6 от Директивата легална дефиниция, възпроизведена и § 2 от ДР на ЗМИП, не оставя съмнение, че „действителен

собственик“ може да бъде **само физическо лице** /едно или повече/, което в крайна сметка притежава или контролира юридическото лице, като подробно са описани различни хипотези, вкл. при косвено притежание или контрол чрез друго /или други/ юридически лица. Според тази дефиниция не е възможно юридическото лице да няма действителен собственик – физическо лице, тъй като правилата не допускат това, а уреждат всяка възможна хипотеза на такъв действителен собственик. Това е така, защото при неприложимост на всички предходни описани хипотези влиза в действие последната – за действителен собственик се счита физическото лице /лица/, което изпълнява длъжността на висш ръководен служител на същото юридическо лице, т.е. членовете на неговия управителен орган /чл. 3, т. 6, буква „а“ – ii от директивата, § 2, ал. 5 от ДР на ЗМИП/. Следователно, действителен собственик не може да бъде друго юридическо лице.

Спрямо учредените по българското право търговски дружества или юридически лица с нестопанска цел законът въвежда административно задължение за заявяване и вписване в българския търговски регистър и в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел на данните за техните действителните собственици – чл. 63, ал. 1 и 4 ЗМИП, чл. 65а, ал. 2 ТЗ, чл. 18, ал. 1, т. 11 ЗЮЛНЦ. Неизпълнението на това задължение е скрепено с административнонаказателна санкция – чл. 118, ал. 4 и 5 ЗМИП. Същевременно, правилото на § 2, ал. 1, т. 1, изр. 1 ЗМИП /чл. 3, т. 6, буква „а“ – i, изр. 2 от директивата/ позволява тълкуване, че от това задължение за заявяване в ТР на действителните собственици са освободени т.нар. публични акционерни дружества – чиито акции се търгуват на регулиран пазар, което се подчинява на изискванията за оповестяване в съответствие с правото на ЕС или на еквивалентни международни стандарти, осигуряващи адекватна степен на прозрачност по отношение на собствеността. Законът не освобождава изрично от това задължение техните дъщерни дружества, което предпоставя противоречиво тълкуване в практиката. За целите на настоящия казус обаче е ненужно да се взема отношение по този проблем, както ще стане ясно по-долу.

Същественото е, че законът предвижда, че вписването на данните по чл. 63, ал. 4 ЗМИП се извършва само въз основа на декларация с нотариална заверка на подписа на представляващия юридическото лице, чието съдържание е уредено в чл. 38 ППЗМИП и приложение № 3 към същия, приложена към подадено заявление по чл. 50а и приложение № Б7 от Наредба № 1/14.02.2007 г. за водене, съхраняване и достъп до търговския регистър и до регистъра на юридическите лица с нестопанска цел. Както бе посочено по-горе, в регистърното производство не се проверява истинността на декларираните данни, а за това съответният декларатор носи наказателна отговорност по чл. 313 НК. Това се отнася както до вписването, така и до заличаването на вписан действителен собственик. Проверката на декларираните данни се прави само с оглед на формалните изисквания на чл. 63, ал. 4, т. 1 ЗМИП и чл. 38 ППЗМИП и ако те са спазени в декларацията, то посоченото физическо лице се вписва за действителен собственик.

Заличаването на вписан действителен собственик обаче може да се извърши не само въз основа на декларация по чл. 38 ППЗМИП, но и на други документи – напр. ако лицето е починало, а наследството му все още не е прието, то няма пречка към заявлението да се приложи официален документ за смъртта и въз основа на него да се заличи вписването, без да се вписва нов действителен собственик, тъй като такъв още няма. Възможни са и други хипотези на заличаване – напр. ако се представят доказателства, че съответното лице се е разпоредило с дяловото си участие в съответното дружество или, че е загубило ръководното си качество в същото дружество в хипотезата на § 2, ал. 5 ЗМИП, вследствие на което е загубило качеството „действителен собственик“. Същевременно, ако в декларацията по чл. 38 ППЗМИП е посочен нов действителен

собственик, то имплицитно се декларира, че досегашният вписан вече не е такъв, което е достатъчно да бъде заличен, дори и новият да не бъде вписан по някаква причина. Това е така, защото за заличаването е достатъчно да се установи несъществуването на съответното обстоятелство, а не настъпването на ново обстоятелство, обуславящо ново вписване в същата част на партидата. Ако в декларацията по чл. 38 ППЗПИН е деклариран /имплицитно/, че досега вписаният действителен собственик вече не е такъв, тъй като има нов, то това е достатъчно за вписване на заличаването, тъй като условието по чл. 21, т. 5 ЗТРРЮЛНЦ е налице – това обстоятелство е установено чрез надлежен документ /декларацията/.

Такъв именно е и настоящият случай. В процесното заявление е поискано заличаване на досега вписаните за действителни собственици физически лица, а в представената декларация по чл. 38 ППЗМИП е декларирано друго лице за действителен собственик. Това означава, че е декларирано, че досега вписаните вече нямат това качество. Ирелевантно е защо това е така – утвърденият образец на декларацията не изисква деклариране на причините за промяната, а за верността й отговаря физическото лице – декларатор. Следователно, удостоверено е в надлежен документ по чл. 21, т. 5 ЗТРРЮЛНЦ настоящото несъществуване на досега вписаните обстоятелства относно действителните собственици, което обуславя основателност на искането за тяхното заличаване. Без значение към искането за заличаване е кои са актуалните действителни собственици, а това е релевантно към следващото искане – за вписване на такъв.

Доколкото обаче в същата декларация за нов действителен собственик е посочено юридическо лице /“Еврохолд България“ АД/, то искането за неговото вписване за такъв е неоснователно предвид гореизложеното – действителен собственик не може да бъде юридическо лице. Извън предмета на настоящото дело е дали при липса на вписан действителен собственик на настоящото дружество е нарушено задължението по чл. 63, ал. 1 и 4 ЗМИП или е налице предвидено в закона изключение за вписване, нито дали за това следва да се носи отговорност по чл. 118, ал. 4 и 5 ЗМИП.

Ето защо обжалваният отказ се явява частично незаконосъобразен.

С оглед на изложеното обжалваното решение следва да отмени в частта, с която е потвърден отказът за заличаване. В останалата част следва да се потвърди – в която е потвърден отказът за вписване.

Така мотивиран, Софийският апелативен съд,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решението от 26.01.2022 г. по т.д. № 2852/2021 г. на Софийския градски съд, VI-21 състав, **в частта**, с която е потвърден отказ № 20211217112633/20.12.2021 г. на длъжностно лице по регистрацията при Агенцията по вписванията, постановен по заявление с вх. № 20211217112633, **в частта** относно исканото заличаване на вписването, вместо което постановява:

ОТМЕНЯ отказ 20211217112633/20.12.2021 г. на длъжностно лице по регистрацията при Агенцията по вписванията, постановен по заявление с вх. № 20211217112633, **в частта** относно исканото заличаване на вписването на лицата А. М. Х. и К. И. Б. в раздел „Действителни собственици“ на партидата на „Бензин Финанс“ ЕАД с ЕИК – 205373838, поле 550 „Действителни собственици – физически лица, участващи пряко или косвено в дружеството“.

УКАЗВА на Агенцията по вписванията да извърши заличаване по партидата на „Бензин Финанс“ ЕАД с ЕИК – 205373838 на горните обстоятелствата.

ПОТВЪРЖДАВА решението от 26.01.2022 г. по т.д. № 2852/2021 г. на Софийския градски съд, VI-21 състав, в останалата му част.

Решението не подлежи на обжалване.

Препис от решението да се изпрати на Агенцията по вписванията съобразно чл. 25, ал. 5 ЗТРРЮЛНЦ.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____